

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 50 K Félévre . . . . . 220 K
 Negyedévre . . . . . 110 K Egész évre . . . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Nyugatmagyarország népe az elszakadás ellen

Az antantparancs folytán a magyar kormány kellő időre kiürítette az átadandó területet s oda az osztrák csendőrség vonult be. Ám a lakosság nem nyugszik bele a megkérdezésre és beleegyezése nélküli elszakításba és a bevonuló osztrák karhatalomnak, sok helyt fegyverrel is, ellentáll. Magyar, német, horvát ajku emberek egyaránt megható jeleket mutatják az ezeréves hazához való törhetetlen ragaszkodásnak.

Ausztria igyekszik a lakosságnak ezt a spontán megnyilatkozását a magyar kormány tervszerű előkészítésének tulajdonítani. A magyar kormány azonban kétségbevonhatatlanul kimutatja, hogy ő az átadást, a kiürítést teljesítette s nem igaz, hogy magyar katonaság akadályozná az átadást.

Ez a térféle megmozdulása a lakosságnak mindenestre tisztelendő; következményeit egyelőre nem láthatjuk be, épen azért csak arra szorítokozunk, hogy az érkezett tudósításokat ismertetjük az olvasóval.

Befejezést nyert a katonai kiürítés

Budapest, aug. 28. Nyugatmagyarország katonai kiürítése mai napon teljes befejezést nyert. A csendőrségnek és a vámőrségnek a második kisebb zónából való visszavonása azonban ideiglenesen felfüggesztetett.

A magyar kormány szilárdan el van határozva ugyan a trianoni béke határozmányainak végrehajtására, azonban, habár az osztrák külügyi bizottság e hó 27-én hozott határozata tárgyalási alapul elvben elfogadhatónak látszik, a magyar részről támasztott követelések figyelembe vételét illetőleg semmiféle biztosítékot nem nyújt. Így főleg nem garantálja azon lényeges anyagi természetű követelések teljesítését, amelyek a kiürítés következtében az osztrák államot kétségtelenül terhelni fogják.

A csendőrség és vámőrség által ideiglenesen még megszállva tartott vonal Lajtakörtevélyes—Surány, Poddersdorf, Medgyes, Brennborg, Felsőpulya községeken halad keresztül. Egyébként megállapítható, hogy a szerbek által megszállva tartott területek kiürítése sem nyert még teljes befejezést. (MTI.)

Jelentés a kiürítésről

Budapest, aug. 29. Gróf Sigray Antal, Nyugatmagyarország fő kormánybiztosa hivatalosan jelenti, hogy a magyar csapatok Nyugatmagyarország területéről tökéletes rendben vonultak vissza. Jelenti továbbá, hogy a csendőrség és vámőrség által megszállva tartott területen szintén tökéletes rend van.

Az első kiürítési zónában, amelyet a magyar katonai és polgári hatóságok immár teljesen kiürítettek, súlyosabb rendzavarás történt. Hogy azonban a magyar hatóságok a tüntetőköt nem tartották, bizonyítja az, hogy ezt a területet már elhagyták. (MTI.)

A bevonuló kommunisták ellen

Budapest, aug. 29. Sopronból jelentik: Huszonnyolcadikán délután Pinkafőről és környékéről komoly jellegű összeütközések híre

érkezett. Miután a magyar csapatok és a közigazgatási hatóságok kiürítették Pinkafőt, a községbe osztrák csendőrség akart bevonulni, amelyet dillítólag kommunista munkások is kísérik. A község lakossága az előnyomulónak fegyveresen ellendült, miközben összeütközésre került a sor. A tüzelés délután, sőt a délutáni órákban is tartott és azzal végsőddött, hogy a községbeliek a bevonuló osztrák csendőröket és kommunistákat a község határából elkergették. Az osztrákok eltávazása után a községben ismét helyre állott a nyugalom. Pinkafőn a tüntetők és a polgárőrség tartják fenn a rendet.

Fegyveres ellenállás

Gráz, aug. 29. Az osztrák csendőrség Nyugatmagyarországba bevonulában Friedberg és Hartberg vidékén fegyveres ellenállásra talált és ehhez képest visszavonult. Pinkafőnél 600 lépésnyire a várostól 120 főnyi magyar katonai osztag kézigranátokkal és acélsisakokkal harszerűen fellegyverkezve tüzelést kezdett a háromnegyed 12 órakor előnyomuló osztrák csendőrség ellen. A csendőrosztagok parancsnoka felsőcombján megsebesült. A Pinkafő körüli magaslatokat mindkét részről megszállták. Magyar részről ágyúk érkeznek. A Bugó hegynél előnyomuló osztrák csendőrség, amikor ezt észrevette, a magaslatokat megszállotta és rendkívül elővigyázatosan nyomult előre. A parancsnok 2 csendőrrel előre ment s ily módon 2 csendőr meghalt. Ekkor megkezdtek a magyar csapatok a kézigranát dobást. Ez volt magyar részről a tűz megindulásának jele. A magyarok körülbelül 3-4 gépfegyverrel és 60-80 puskával tüzeltek. (MTI.)

A lakosság az osztrák csendőrök ellen

Szombathely, aug. 29. (MTI.) A határszéli lakosság az egész vonalon élénken tiltakozik az osztrák karhatalom bevonulása és befeszkelése ellen. A tiltakozás nemcsak a magyar ajku, hanem a magyar hazafiságban mindenkor előljáró horvát és németajku községekben is megnyilvánul. A községek maguk vették kezükbe a rend fenntartását és ha kell, szép szóval, de ha szükséges, fegyverrel is megakadályozzák az osztrák karhatalom bevonulását.

Ebből kifolyólag némi incidensek fordultak elő a bevonulni szándékozó osztrák csendőrség és a lakosság között. A mai nap folyamán érkezett hírek ezzel szemben már mindenütt nyugalomról számolnak be. Az osztrák csendőrség több helyütt visszavonult.

Német-Szent-Gothárdon a lakosság megátámadta és visszaverte a bevonulni szándékozó osztrák csendőröket. Az Aihó községbe bevonuló osztrák csendőrök szintén kedvezőtlen fogadásban részesültek, mire St-Johanaba vonultak vissza. A felsőri járás területén nincsen osztrák karhatalom. — Rábakeresztúr magyar csendőrsége 17 osztrák csendőrt és pénzügyőrt tartóztatott fel és fegyverzett le. Ezek nemcsak a jelenlegi demarkációs vonalat, hanem a trianoni békeszerződésben megállapított határvonalat is átlettek.

A Nagyalvára bevonuló osztrák csendőrséget a község és a környék elégedetlen lakossága kitessékeltte a fatuból. Az osztrákok Gyánafalvára vonultak vissza. Szent-Elek községben a lakosság és az osztrák csendőrség között csetepaté támadt, amelynek egy pár halottja van.

Sopron tüntet a magyarok mellett

Sopron, augusztus 29. A kiürített területekre való visszavonulás közben az **Ostenburg** őrnagy parancsnoksága alatt álló II. sz. csendőr

tartalék zászlóalj Sopronba érkezett. Ma délután 10 órakor Ostenburg őrnagy, városparancsnok, a Széchenyi-téren felállott csapataival és jelentést tett Sigray Antalnak, Nyugatmagyarország fő kormánybiztosának. A csendőrség zenekara a magyar Hymnuszt játszotta, amelyet a lakosság együtt énekelt a csapatokkal. Sigray Antal fő kormánybiztos erre ellépett a csendőrök vonala előtt, mire a csapatok a lakosság tüntető éljenzése közepett bevonultak a laktanyába. A lakosság lelkesen éljenezte Ostenburgot és viharosan tüntetett az elcsatolás ellen. (MTI.)

Magyar osztagok Sopron környékén

Bécsujhely, aug. 28. Magánjelentések szerint Sopron környékét fegyveres magyar osztagok tartják megszállva. (MTI.)

Osztrák vádaskodás

Bécs aug. 29. A „Morgen“ jelenti, hogy tegnap délután fegyveres karhatalmi alakulatok Héjjas és Ostenburg parancsnokok vezetésével nyilván a magyar kormánnyal egyetértőleg és annak utasítására fegyveresen ellenesegültek az osztrák csendőrség előnyomulásának és erőszakkal megakadályozták Nyugatmagyarország átadását. A szombathelyi vasárnapi virradó éjjel az „Oedenburger Zeitung“ épületét a rendőrség és Ostenburg erőszakkal megszállották. Tegnap délután fegyveres felkelők a soproni pályaudvart hatalmukba kerítették és a legközelebb induló vonatot nem engedték ki. Az utasokat a kocsit elhagyására kényszerítették és megállították az egész vasúti forgalmat. A soproni pályaudvar megszállása után Héjjas, az ébredő magyarok vezére ott ütötte fel főhadiszállását. A várost egyszerűen tisztek vezetésével fegyveres felkelők zárták körül.

Agfalunál, Pinkafőnél és Bruckon magyar felkelők és osztrák csendőrök között véres ütközet fejlődött ki és az ütközet folyamán mindkét részről többen elesetek és megsebesültek, de számukat pontosan nem lehet megállapítani. Agfalunál a magyar felkelőknek, Pinkafőnél pedig az osztrák csendőrségnek vissza kellett vonulnia. Pinkafőnél a halottak száma állítólag mindkét részről hét fő.

A „Morgen“ fenti jelentéséhez a MTI. hivatalosan megjegyzi, hogy Sopronban semmiféle magyar fegyveres erő nincs és ez a jelentés nyilván azt célozza, hogy a magyar hatóságokat meggyanúsítsák vele. Hivatalos jelentésekből megállapítható, hogy Sopronban semmiféle középületet nem szállottak meg és hogy a magyar csendőrség által még megszállva tartott területen teljes rend és nyugalom uralkodik.

Mit mond az osztrák kancellár?

Bécs, aug. 29. Schober kancellár egy hírlapíró előtt a következőket mondotta: Tegnap délután folyamán egész sora a riasztó híreknek érkezett hozzám, amelyekből kitűnik, hogy az események felülmúlják legpesszimistikusabb várakozásainkat is. A dolog színezete az, hogy fegyveres magyar erők meg akartak bennünket akadályozni Nyugatmagyarország elfoglalásában. Sajnos, sokkal gyengébbek vagyunk, mintsem ezzel szembe tudjunk szállani. A hozzám érkezett jelentéseket azonban még ma közölni fogom a szövetséges hatalmak itteni képviselőivel és meg fogom kérni őket, hogy haladéktalanul tegyenek meg minden intézkedést az egész terület átadásának lehetővé tételére. (MTI)

Az osztrák sajtó felfogása

Bécs, augusztus 29. A „Sonn und Montagszeitung” jelenti: A nyugatmagyarországi eseményekben nem valami véletlen összeütközésről van szó. Itt tervszerű és jól felkészült akció folyt le, amelyet a magyar kormány is pártolt. Ez a következő tényekből derült ki: 1. Azokat a banditákat, akik a támadást intézték, magyar tisztek vezényelték teljes egyenruhában. 2. A magyar kormány olyan határozatot közöl, amellyel egyenesen megszegi a trianoni békét. A magyar kormány jogászai ügyességgel azt bizonyítgatja, hogy a kiűrés megtörtént, egyidejűleg azonban közli, hogy a magyar csendőrség ott maradt a második zónában.

Lemondott az osztrák kormányzó

Sopron, aug. 29. Davy, az osztrák külügyi hivatal vezetője, aki a burgenlandi kormányzóságra volt kiszemelve, kormányzói állásáról lemondott. (MTI)

Osztrák intézkedés

Bécs, aug. 29. (Bud. Tud.) Az „Abend” jelenti: Reissnitz dr. kormánytanácsos sürgősen kérte, hogy a Sopronba szánt csendőrsztagot azonnal küldjék a határőrség erősítésére. A Nyugatmagyarországba szánt polgári tisztviselők utnak indításától tekintsenek el, mert a készülő különvonat a Magyarországból való visszazállításra használandó fel s a jelenlegi helyzetben a tisztviselőknek a kiküldése legálább is korai.

A magyar kormány távol áll az eseményektől

Budapest, aug. 29. Nyugatmagyarország fő kormánybiztosa hivatalosan jelenti, hogy Sopronról északnyugatra tegnap délután a magyar csapatok által kiűrt területen a magyar katonaság eltávozása után az előnyomuló osztrák csendőrséget megtámadták a felkelők, akik a környékbeli lakosságból verődtek össze. Az osztrák csapatok előőrseire rátűztek. Eközben autót arra jött Davy tartományi főnök egy angol és egy olasz tiszt kíséretében. A felkelők az autót és a benne ülőket feltartóztatták.

A hír vétele után Sigray fő kormánybiztos azonnal intézkedett, annak ellenére, hogy az incidens a csapatok kivonulása után történt, hogy megfelelő karhatalom vonuljon ki és szabadítsa ki őket. Az intézkedést végrehajtották. A felkelők szétszaladtak, mire az autó folytatta útját. Az antant misszió tábornokai az esetről értesülve Sigray fő kormánybiztosnak megköszönték az erélyes fellépést.

A csendőrsztag parancsnoka a lövöldözés folyamán a nyakán súlyosan megsebesült. Az őt kísérő csendőrök egyike tüdőlövést kapott, a másik a lábán sebesült meg. Ezenkívül a lövöldözés folyamán egy paraszot és egy gyermek is megsebesült. Később burgauai jelentés szerint a 32 emberből álló csendőrsztag ismét benyomult Nyugatmagyarországba, ezuttal antant tisztek vezették őket. Céljuk Sentelek és Németujvár.

Miként az előbbi hírekből kiviláglik, a pinkafői magyar katonaság, csendőrség és vámosztagok, tekintettel arra, hogy ezen terület ki volt irtva, a felkelésben részt nem vehettek és az ellenállást a helyi lakosság fejtette ki. Az osztrák jelentésnek azon része, amely rohamisakos katonákról beszél, ebben az esetben nem felelhet meg a tényeknek. A beérkezett hírek szerint ugyanis Pinkafőn tüzoltók tartják fenn a rendet, akiket az osztrák parancsnokság csak izgatott kedélyállapotában tarthatott magyar sorkatonaságnak. A magyarok állítólag agyukkal és gépfegyverekkel rendelkeznek. Ez az állítás nem állja meg a helyét és csupán azt célozza, hogy magyar hivatalos köröket gyanúsítsanak meg olyan tények elkövetésével, amelyeket nem az ő intézkedésükre hajtottak végre. Az osztrák jelentés ezen része feltovésen alapszik. (MTI.)

A magyar kormány óvintézkedései

Budapest, aug. 29. A magyar kormány állandóan igyekezett távol tartani a Nyugatmagyarországon illetőséggel nem bíró elemeket, akik eszidőszert az átszatólandó területeken tartózkodnak. E célból a budapesti pályaudvar-

ról induló vonatokat már egy hét óta ellenőrzés alatt tartották és több ízben megtörtént, hogy utasokat, akiknek utazási célja bizonytalanul látszott, leszállították a vonatokról.

Amikor még is sikerült egyeseknek a szigorú ellenőrzés alól magukat kivonni, a kormány parancsot adott, hogy mindazon egyéneket, akik Nyugatmagyarország elszakításra ítélt területein illetőséggel nem bírnak és oda az utóbbi időben a lakosság politikai irányítása céljából akartak utazni, utasítsák ki.

A kiutasítást a kormánybiztos azonnal foganatosította és a végrehajtás abban a pillanatban kezdődött meg, amikor Sopronba kellő számú karhatalom érkezett *Ostenburg* csendőrtartalék zászlóalj révén. A városban azonnal igazoltattak mindenkit, akik nem soproni, vagy magyarországi illetőségek s kiplakátirozták, hogy mindezek jelentkezni tartoznak a városparancsnokságon és 24 órán belül kötelesek az átadási területet elhagyni. Hír szerint Friedrich István még a mai nap folyamán elhagyja Nyugatmagyarország területét. (MTI.)

Tiltakozó népgyűlés Budapesten

Budapest, aug. 29. A Magyar Nemzeti Szövetség vasárnap délben tartotta Nyugatmagyarország átszátolása ellen nagy tiltakozó gyűlést a Vigadóban. A Vigadó nagytermét és karzatát zsufolásig megtöltő közönség előtt *Rákosi Jenő* megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy ha Nyugatmagyarország elszakítása meg is történne, az történelmi lehetetlenség, amelybe belenyugodnunk soha sem lehet.

A nagy éljenzéssel és tapsal fogadott megnyitó után *Pröhle Vilmos* nemzetgyűlési képviselő mondott beszédet. Elcs hangon mutatott rá arra az állapotra, amely a mai napon bekövetkezett, hogy Magyarországból Ausztriának elszakítanak egy olyan magyar területet, amelynek lakossága Ausztriához soha sem akart tartozni. Beszéde után határozati javaslatot terjesztett a nagygyűlés elé.

Az egyhangulag elfogadott határozat szerint a nagygyűlés követeli, hogy a kormány rendelje el magyar és az osztrák határon az azonnali határzárlatot, továbbá Ausztriával a diplomáciai viszonyt nyomban szüntesse meg. A határozatot küldöttség útján a kormány elnökéhez juttatták el.

Minisztertanács Budapesten

Budapest, augusztus 29. A tegnapi rendkívüli minisztertanács kizárólag a nyugatmagyarországi kérdéssel foglalkozott. Már a pénteki minisztertanács elhatározta, hogy miután az osztrák külügyi bizottság döntő ülését szombaton este tartja, vasárnap fog a kormány a külügyi bizottság határozata folytán előállható helyzettel foglalkozni. Akkor még nem volt ok arra, hogy Ausztria az utolsó pillanatban ne kövesse a józan érdekek szavát, s azt hittük, hogy el fogja fogadni a magyar kormány legutóbbi ajánlatát. (MTI.)

A népszavazás és a pártok

Budapest, aug. 29. A nyugatmagyarországi kérdésben az osztrák külügyi bizottság határozatát a pártok általában megnyugvással fogadták, mert noha nem elégti ki őket, mégis úgy tekintik, mint az első lépést a békés meg egyezés felé. Hangoztatják ugyan, hogy a népszavazásnak az átadás utánra való elhalasztása nem igazságos megoldás és természetesen őridi előnyökhöz juttatja Ausztriát, de remélik, hogy a folyamatban levő tárgyalások során sikerül ezt a kérdést oly módon elintézni, hogy a népszavazás semleges hatóságok közreműködésével és felügyelete alatt történjen meg.

A keresztényen párt értekezlete

Budapest, augusztus 29. *Andrássy Gyula* gróf ma este pártértekezletre hívta össze a keresztényen párt tagjait, hogy sürgősen állást foglaljanak a nyugatmagyarországi események ügyében.

— **Az internálások revíziója.** Budapestről jelentik: *Dr Márffy István* belügyminiszteri osztálytanácsos és *dr Vadi Oszkár* ügyész a zalaegerszegi internáló táborban levők ügyét revízió alá veszik s azokat, akik az állami rendre veszélytelenek, szabadon bocsátják.

A választójogi reform

Budapest, augusztus 29. A belügyminisztérium elkészítette a választói törvény tervezetét. Mielőtt a törvény nyilvánosságra kerülne, előbb a párt vezetőivel fogja megismertetni a belügyminiszter a reform alapelveit. *Ráday Gedeon* gróf belügyminiszter értesülésünk szerint fel fog lépni az egyik baranyai kerületben és szó van arról is, hogy *Belitska Sándor* honvédelmi miniszter képviselői mandátumot vállal. (MTI.)

Wekerle Sándor temetése

Budapest, aug. 29. Már 3 óra tájban nagy számmal gyülekeztek az akadémia gyásztérmeben az előkelőségek. A *Ferenc József-tér* minden oldalán a rendőrségi kordonon kívül, valamint a mellékutcákban is mindenütt nagy tömegek szorongtak. Az akadémia előcsarnokában a kormány tagjai, az előkelőségek és a gyászruhás nők foglaltak helyet. Pont fél négy órakor megkezdődött a gyászszertartás. — A gyásznének elhangzása után *Vass József* kultuszminiszter a Kormányzó, valamint a kormány nevében bucsuztatta el a magyar nemzet nagy halottját,

Sipőcz Jenő polgármester után a Magyar Tudományos Akadémia nevében *Balogh Jenő* főtitkár beszélt. Az Országos Kaszinó tagjai nevében *Dörry Gusztáv* bucsuztatta el a kaszinó volt elnökét, a miniszterelnökségi tisztikar nevében pedig *Bárczy István* miniszteri tanácsos mondott megható beszédet.

Ezután megindult a temetési menet a Kerepesi temetőbe, ahol *Nemes Antal* címzetes püspök szentelte be a halottat,

Szerb erőszakoskodások

Bécs, aug. 29. A belgrádi *Avala-ügy* növekedés aug. 20-iki kelettel azt a hírt közli, hogy a Magyarországhoz visszacsatolt II. zóna kiűrés alkalmával *Lotthard* faluban a magyarok erőszakosan léptek fel a nem-katolikusokkal szemben. Amikor ezek menekülni akartak, a magyarok rajtuk ütöttek, lövésekkel megállították őket s valamennyiüket egy házba zárták össze. Ha a szerb csendőrség az utolsó pillanatban közbe nem lép, rájuk gyújtották volna a tetőt. A magyarok garázdálkodása miatt az életüket féltő nem-katolikus családok szerb területre menekültek. Ennek következtében több község szerb lakossága kijelentette, hogy nem akar magyar imperium alá kerülni és azzal a kérelem fordultak a belgrádi kormányhoz és a pécsi katonai bizottsághoz, hogy csatolják őket Jugoszláviához.

Ezzel szemben a MTL hivatalos helyről nyert értesülése alapján a következőket jelenti: *Rates* volt pécsi szerb kormánybiztos intézkedésére a szerb csendőrség által kiűrt területeken, *Borjad*, *Lapanicsa*, *Bezder*, *Ivándárna*, *Egerág*, *Magyarboj* és *Sások* községek szerb anyanyelvű lakosságát a lakosság tiltakozása ellenére átszállították a szerbek kezén maradó területekre, viszont *Vörösmart*, *Sepse*, *Csuzs* és *Karkancs* községekből a magyar családokat kitelepítették és csendőri fedezet mellett átkísérték a magyar határra. Ezen intézkedésnek átlátszó célja az volt, hogy a Magyarországból kihalított részekben a szerbek javára mesterségesen megváltoztassák a népesedési statisztikát. (MTI.)

Szeged, aug. 29. *Bauris* francia főhadnagy *Bróth* százados, magyar összekötő tiszt kíséretében Gyurits-szállástól a köböljárasi pusztáig végigjárta a demarkációs vonalat és a szerbekkel tárgyalásokat folytatott, amelyek után a szerbek kijelentették, hogy a jogtalanul megszállva tartott területeket haladéktalanul kiűrik. (MTI.)

Bolsevista agitáció Romániában

Bukarest, aug. 29. *Benderben* nagy robbanóanyag-raktárt fedeztek fel. A raktár egy bolsevista szervezet tulajdona volt, amely felkelést akart szítani. Több személyt letartóztattak, köztük a nemrég Moszkvából megérkezett *Hivapiez* bolsevista agitátort is.

Bukarest, aug. 29. A legutóbbi napokban két bolseviki banda megkísérelte a *Dnyeszteren* való átkelést, de a határőrség ebben megakadályozta őket.

NAPI HIREK

● — **József főherceg Debrecenben.** Szept. 18-án lesz Debrecenben a Tisza-egyetem internátusának felavató ünnepsége, amelyen József főherceg is megjelenik fiával, József Ferenc főherceggel együtt. Szeptember 16-án érkezik Debrecenbe a két m. kir. herceg, 18-án részt vesznek az internátus ünnepségén valamint a debreceni volt honvéd katonák nagy ünnepélyén is. Debrecenből Berettyóújfalura utaznak, ahol **Nadányi Pál** földbirtokos vendégei lesznek. — Berettyóújfaluról a főhercegek Tisza István özvegyének látogatására utaznak el. Ezt az alkalmat fel fogja használni József kir. herceg arra is, hogy hódolon Tisza István emlékének. Hatalmas koszorú visz magával amelyet Tisza sírjára fog helyezni, hogy kifejezze a magyarság nagy halottjával szemben tiszteletét.

— **Mikor Debrecen elfoglalták...** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén egy igen kómikus hangú megkeresést olvastak fel. A levél az oláhoktól jött s az mindvégig nagyhangon van írva. Tartalma a következő: Még amikor a románok a várost megszállták, egy kis gyermek a román 99-ik gyalogezredhez csapódott. Ezt a fiúcskát aztán a római legionáriusok magukkal vitték s a fiú most Kolozsváron az első polgárit sikeresen elvégezte, azonban végbizonysítványt nem kaphatott, mivel a pontos neve ismeretlen. A román konzulátus most egy merész hangon irt levélben azt írja a bukaresti magyar konzulátusnak, hogy „amikor csapatunk Debrecen elfoglalták“, a 99-ik román gyalogezred egy nyomorgó utca gyermekét fogott pártfogásba és egy tiszt nevével Raska Nikolajnak nevezték el. A fiúnak szülei elhaltak, apja állítólag **Bodnár Miklós** debreceni cipész volt s a fiú 1909-ben született; jelenleg a kolozsvári Károly főherceg hadjárva menhelyen nevelik. Most a debreceni városi tanács a fiú után nyomoz s a kellő lépéseket megfogja tenni repatriálása érdekében.

— **Sárrétudvari papot választott.** Sárrétudvariban vasárnap zajlott le a papválasztás. A választáson nagy harcok voltak, de végre is **Nagy Ferenc** amerikai lelkész nagy győzelmével végződött. Gratulálunk a törekvő községnek és ref. híveknek a szerencsés választáshoz.

— **Hírek a rendőrség köréből.** **Sághy Lajos** rendőrfőkapitány tegnap az esti vonattal néhány napra a fővárosba utazott. Dr. **Komlóssy Pál** rendőrtanácsos szabadságideje lejárván, hivatalát ma újra elfoglalta.

— **Elutasított utóajánlat.** A városi tanács legutóbb a régi téglavető melletti városi birtok haszonbérbeadására árverést tartott. Most **Polgár István** debreceni gazdálkodó a bérbeadott földre utóajánlatot tett, még pedig holdanként 2 métermázsa búzát kínált meg. A városi tanács tegnapi ülése foglalkozott az utóajánlattal és így határozott, hogy az utóajánlatot elutasítja, mivel az árverési feltételekben nyíltan meg volt jelölve, hogy utóajánlatnak helye nincs. (Elég kár!)

— **A város lovaregyleti díja.** Egyik közelmúlt közgyűlés a Debreceni Lovar Egylet részére 5000 koronát szavazott meg „Debrecen város nagydíja“ címén. Most a lovaregylet ez összeg utalását kérte. A városi tanács tegnapi ülése utasította a számvevőséget, hogy a megszavazott díjat utalja ki a lovaregyletnek.

— **A város biztosítja ablakait.** A tanács a városi bérházak s a rendőrségi palota ablaküvegeinek biztosítására árlejtést hivatott. A beérkezett ajánlatok közül legelőnyösebb ajánlatot a frankfurti biztosító társaság tette. Ennek a biztosító társaságnak ajánlata szerint a városi bérházak ablaküvegeinek évi biztosítási díja 105,500 korona, míg a rendőrségi palota ablaküvegeinek biztosítási díja 10,265 korona. Ezt az ajánlatot tehát a városi tanács elfogadta és úgy határozott, hogy a nevezett biztosítótársasággal a biztosítást 10 évre megkötöti. Az összes ablakok értékét 5,400,000 koronába vették fel. A biztosítótársaság kötelezte magát, hogy a **Gambrinus** ablakait, valamint a rendőrség összes ablakablakait saját költségén 15 nap alatt, illetőleg véglegesen 1 év alatt megcsináltatja.

— **Eljegyzés.** **Kósa Géza** eljegyezte **Nagy Eszterikét**. Minden külön értesítés helyett.

— **A forgalmi adó és a hentesek.** A forgalmi adó életbelépésének következtében a debreceni disznóvásár nagyon elnéptelenedett. Jelentésekből tudjuk, hogy a máskor népes debreceni disznóvásárra legutóbb felhajtás alig-alig történt. Az igen csekély felhajtás eredményét vasárnap már lehetett is érezni a hentesüzletekben, melyeknek jórésze üres volt. Tegnap pedig már disznóhúst nem is lehetett kapni. Ugy értesültünk, hogy a forgalmi adó a gazdákat nagyon elkedvetlenítette, ugyanígy, hogy a disznófelhajtástól, dacára a szilárd áraknak, tartózkodnak, sőt tartózkodásuk nem nagyon rövid életének ígérkezik.

— **„Bánat visz a sirba“.** Tegnap reggel halálos kimenetelű öngyilkosság történt a Szotyori utcában. **Nyeste András** 81 éves, szőlőműnkás, a Szotyori-utca 24. szám alatti lakásán a plafon folyógerendájára felakasztotta magát. Felesége, mikor észrevette, nyomban fellármázta a szomszédokat s a közelben posztoló rendőrt, akikkel együtt levágták a már halott **Nyeste Andrást**. A szerencsétlen vén munkás hátrahagyott levelében panaszkodott, hogy már gyögyíthatatlan beteg és felett elkeseredett, azonkívül a nagy nyomorúsága miatt folyton bántódott. Levelét azzal fejezi be, hogy a „Bánat visz a sirba“. Az életunt öreg hulláját a mentők beszállították az orvostani intézetbe.

— **Alapítványi jutalmazások.** Mint ismeretes, a város koronázási alapítványának két 600 koronás és a Meszena-alapítvány négy 600 koronás jutalomdíjaira a városi tanács pályázatot hirdetett. A beérkezett pályázók közül a városi tanács **D. Szabó Irma** iparművészeti főiskola halgatóját és **D. Szató Kálmán** ipariszkolai tanárt a koronázási alapítványból, míg a Meszena-alapítványból **Bodnár Ferenc** és **Bihari József** kőműves segédek jutalmazta meg.

— **Öngyilkosság a vonatban.** Vasárnapra virradó éjszaka különös öngyilkosság történt a Debrecen-Nyiregyházi vonaton. Amint a vonat befutott a pályaudvarra, **Kálmán Ferenc** kalauz nyomban átvizsgálta a kocsiakat. Amint a 204786. számú III. osztályú kocsit vizsgálta felül, megdöbbenve vette észre, hogy a kocsi illemhelyén átlőtt halántékkal véresen egy igen jól öltözött 20—25 év körüli férfi hullája fekszik, mellette kilőtt revolvere. **Kálmán** nyomban értesítette a mentőket és a rendőrséget. A kevéssel utóbb megérkezett mentők a hullát bevitték az orvostani intézetbe, a rendőrség pedig megindította a vizsgálatot. A halott kilétét még nem sikerült megállapítani.

— **A Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének közgyűlése.** Nagy érdeklődés mellett tartotta meg az újjászervezett egyesület vasárnap délelőtti első közgyűlését a Kereskedő Társulat disztermében, **Nagy József** elnöki megnyitóját után, melyben az alkalmazottakat és főnököket közös munkálkodásra hívta fel, az évi jelentéssel kapcsolatban számosan hangzottak azt az igazságtalanságot, hogy a kereskedelmi alkalmazottak a hatósági lisztellátásból kimaradtak és így a legnagyobb nyomor elé néznek. A közgyűlés táviratilag kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a kereskedelmi alkalmazottakat is vegye fel az ellátatlanok közé. — Ugyancsak több érélyes felszólalás hangzott el a vasárnap teljes munkaszünet s a záróra érdekében, melynek elérése céljából viszont a kereskedelmi miniszterhez küldött táviratot a közgyűlés, s ugyane tárgyban közös működésre fogja felhívni a helybeli főnökegyesületeket. — Több, kisebb jelentőségű ügy elintézése után végül egyhangú választás alapján a tisztújítást ejtették meg. Elnökké **Kubinyi Célét** választották meg.

— **A Rose nyelviskolában** (Széchényi u. 42. sz., I. em.) a beiratások f. évi szeptember hó 1., 2. és 3-án történnek és pedig a német, francia, angol és olasz nyelvek kezdő, mint haladó tanfolyamaira. Tandíj 100 és 200 korona havonta.

— **Kardos Géza** növendékeket vállal, akik gyakorlati előkészítésben részesülnek. A titkári irodában jelentkezni lehet délután 3—5 óra között, ahol felvilágosítással szolgál **Petrik** főrendező.

— **Bakoss Tibor** bucsu kiállítását **Thaly Kálmán**-u. 11. sz. Nyilva naponként d. e. 11 óráig, 2-ig.

Németország belső zavarak előtt

Bécs, aug. 29. Berlińi hírekből megállapítható, hogy Németország súlyos belső zavarok előtt áll. A tegnapi pottsdami véres összeütközés a zavarok kirobbanásának tekinthető. Pottsdamban a tüntetésben résztvevők közül is többen meghaltak, de a birodalmi őrség több katonáját is megsebesítették. A munkásság izgalma óriási. Harcközösséget alakítottak meg. Minthogy a koalíciónak ez egyik bizonyos fajtája, amely a többségi szocialisták és függetlenek között jött létre, a kommunisták a proletárdiktatúrát követelik, ha nem is olyan formában, de mégis a kivétel ugyanaz.

Összeesküvés a szovjet ellen

London, aug. 29. (Havas.) Pétervárról jelentik, hogy a bolsevik hatóságok újabb összeesküvést fedeztek fel a szovjetkormány ellen. Az összeesküvés vezetői főleg tengerészek. — A harmadik Internacionale egy kiáltványt közöl, amelyben az egész világ proletáriátusához fordul azzal a nyilatkozattal, hogy az idegen államok az orosz éhínséget arra használják fel, hogy megbuktassák a kommunista uralmat. A kiáltvány felszólítja a proletáriátust, hogy szegüljön ellen a felszülézi csapaterősítéseknek, mert ezzel Lengyelország és Románia egyezményszerűen támadást készít elő a szovjet ellen.

SPORT.

DVSC—DMTK 3:0 (1:0). Megkezdődött a bajnoki hivatalos labdarugási sáison s mindjárt a kezdet meglepetést szerzett a két csapat híveink. Mindnyájan a DVSC mult héten produkált tervszerűen csapkodását vélték ismételtetni látni, azonban mindkét csapat nemcsak elfogadható, hanem izelítőt is adott a futballudományból, csillogtatva rövid időre technikájukat. Áll ez a második féldő első részére, különösen a 2-ik és 15 perc közötti időre. Sem a DMTK-nak, sem a DVSC nek nincsen trénerje, dacára ennek, voltak néha olyan kombinációk s rendszerrel keresztülvitt támadások, melyek a VII. K. S. C. idei szereplésére emlékeztettek. Legnagyobb hibája mindkét csapatnak abban rejlik, hogy a gólhelyzeteket nem bírják biztos lövéssel kihasználni. Mindhárom gól szabadrugás közvetett folyamánya. Szolárszky I. megmutatta, hogy teljesen fair játékkal is tud kitűnő formát játszani; partnerével a védelem legerebb támaszai voltak. A csatárok igyekeztek egy vonalban támadni, csak Molnár próbálkozott kiszökésekkkel. A fedezetsor hasznosan inkább a csatársort támogatta s tömte labdával. A DMTK nem érdemelte meg az ilyen arányú vereséget, mert ha az együttese nem is volt olyan jó mint ellenfelé; azonban akéülkban s a mezőnyben igen sokszor-főnyben voltak. Borsi kapus nem bizonyos a dolgában. Ulakovics a mai játékaival a válogatott csapatban helyet biztosított magának, nem úgy Glatz. Indisponáltan, sőt mondhatni unottan játszott. Bar egy gólon kívül lelkiismeretét csak sportszerűtlensége terheli. Pap igen hasznos tagja volt s hogy az ellenfél szélsője nem tudott érvényesülni, kizárólag az ő érdeme. A fedezetsor és a csatársor között nem volt meg a szükséges összhang. Kerekes II. ügyes, intelligens labdaosztogatóval sok biztatót ígér. Rottmann lesántulása folytán nem volt a szokott formában. Szotyori tulsokat kombinált a kapu előtt. A mérközés első féldője vonatott lanya meneti volt. A játékosok bizonytalanul mozogtak egymást kimélve. Apróbb lerohanásokon kívül mezőny játék folyik, mely a DMTK-t mutatja erősebbnek. A 22-ik percben véletlen händért ítélt szabadrugást Szotyori II. élesen kapufelsőfának lövi. Borsi a támadó Polonetzky feje felett gyengén üti oldalra, melyet Molnár kapuba lö, mit Borsi az előtte álló Polonetzkytól nem látva, nem véd. A kissé off-sied izü gól után tovább is lanya a játék. Szünet után mintha kieserlődték volna, frissen lendületesen játszik mindkét csapat. Igen szép küzdelem után Adam faultjéért megítelt szabadrugást Szolárszky II. gyönyörtien golba helyez. Kevéssel ezután Glatzot a bíró kiállítja. A 38-ik percben Németh szabadrugása Vancsikhoz kerül, ki a rosszul helyezkedő s korán ugró kapus feje fölött, 10 méterről a gólba emeli. — Jó bíró volt Bródy Barna.

NYTVE—KTE 3:0 (0:0) A saionnyitó másik mérközés Nyiregyházián volt, ahol a kisvárdaiak csak az első féldőben tudták magukat tartani, míg a második féldőben a tempót nem bírva, egymásután három gólt kap.

NUTE—DKASE 3:2 (2:0) DKASE utolsó percben kötötte le a miskolciakkal a mérközést s így három tartalékkal állott ki. Az első féldőben a gólképtelen csatársor a legjobb helyzeteket kihasználatlanul hagyja s így 2:0 eredménnyel zárul a féldő az otthoniak javára. Szünet után a debreceniek összeszedik magukat s dacára, hogy Rottmant és Kleint a bíró kiállítja, 2:1 eredménnyel zárja ezt a féldőt Sajnos, a miskolciakat még egy debreceni csapat sem tudta otthonában legyőzni s így arra kell következtetnünk, hogy gyengébbek vagyunk náluk.

Tennisverseny győtesei. Az öt napos verseny vasárnap tartotta döntő mérközéseit. A nagyarányú érdeklődés, ami ezt a versenyt kísérte, bizonyítja azt, hogy ez a sportág is termékeny talajra talált. A verseny négy stámban a következők győztek:

I. Férfi egyes: 1. V. Szabó Andor, 2. V. Szabó Sándor.

II. Női egyes: 1. Bernáth Anikó, 2. Szunyogh Duci.

III. Férfi páros: 1. V. Szabó Andor és Sándor, 2. Dr. Zempléni Kornél és Csanak István.

IV. Vegyes páros: 1. Dömötör Klári és V. Szabó György, 2. Bernáth Anikó és Tamásy Zoltán.

Üzäs. Felhívom a kerület összes uszóját, hogy naponta d. u. 5 órától a Margit-fürdő uszójában a tréningen jelenjenek meg. Különösképpen a válogatott vízpolo csapat urait kérem, hogy az összejátékon részt vegyenek egy a helyszínen összeállítandó más uszók polo-csapatával szemben. Az országos uszóverseny szept. 4-én lesz. Uszók, munkára fel! Hivert József, ker. kapitány.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZERKÉSI ÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

SZINHÁZ.

Keresünk butorozott szobákat. Ajánlatokat kérjük a Csokonai-színház igazgatóságához címezni.

A bérletek kiváltása a Csokonai-színház titkári irodájában augusztus 27-től szeptember 10-ig tart. **A törzskönyvezett bérleteket augusztus 27-től szept. 2-ig** válthatják ki, az eddig nem jelentkezett bérletek bérletei az új bérletnek lesznek átadva.

Pénteken Bánk-bán kerül megnyitó előadás keretében színre. Jegyeket már árusít a pénztár.

Ambrus Zoltánné meghalt. Budapestről jelentik: Ambrus Zoltánné, Sándor Erzsébet opera-énekesnő, a Nemzeti színház igazgatójának felesége vasárnap délelőtt a Pajor-színházban meghalt.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Két sláger a Vígyszínház-mozgóban. Ma utoljára kerül bemutatásra a Vígyszínházban a „Pupos és tancosnő” című 5 felvonásos film-újdonosság, amely egy szerelmi történet keretében egy artistanő érdekesítő történetét tárgyalja. A másik kép az „Öt szerelmes hónap” olasz dráma lesz. Főszereplője a legszebb film-művésznő: Hesperia. Előadások 7 és 9 órakor.

Brixtoni keselyű amerikai kalandok 3-ik része, „Le az alárecal” szerdán és csütörtökön a Vígyszínház mozgóban.

Két kalvaria egy élet (szökés a fegyházból) bűnügyi dráma 6 felvonásban Bassermann Albert a legnagyobb német színművész főszereplésével ma utoljára az Apollóban. Jegyelővétel.

Az Uránia óriási sikere bemutatójával, a „Ha megfújják a trombitát” című esodás szkeccsel, mely iránt méltán érdeklődött a közönség, a legnagyobb meglepetést vivta ki. A pompás két és fél órás előadás zsúfolt házak előtt került bemutatásra. A színészeket minden táncuk és daluk után zajos tapsal honorálta a hálás közönség. Maga a szkeccs elsőrangú alkotás. Precíz összejáték. Gyönyörű plenair felvételek. Pompás kísérő műsor. A zenekar is kitűnően oldotta meg a feladatát! Ez a remek két és fél órás műsor ma is este 6 és fél 9 órakor kezdődik. Felemelt helyárak! Jegyelővétel korlátolt számban délelőtt 10-12 óráig, délután 4-től.

A tőzsde

Zürichi zárótőzsde aug. 29. (MTI) Berlin 675, Holland 184.00 Newyork 590, London 2174, Páris 4565, Milánó 2515, Brüsszel 4450, Koppenhága 100.25, Prága 690—, Budapest 147 fél, Zágráb 325, Bukarest 695, Varsó 24, Bécs 0.67, Osztrák lóhély 60.

Budapesti zárlat aug. 29. (MTI) Magyar hitel 1590 Osztrák hitel 600, Angol-Magyar bank 7.25, Leszámit bank 700, Magyar-Olasz bank 300, Jelz hitelbank 254. Keresk. bank 6675, Pesti hazai első 19800, Borsodmiskolci 32.00

Rikkancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Makulatura öt kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

Az 1921. XXXIX. t.c.-nek az állatforgalmi adóról szóló II. fejezete folyó évi szeptember hó 1-én életbe lép. E naptól kezdve az állatok csak az (107,304—1921. sz.) rendelettel forgalmosa bocsajtott) új két lapos marhalevelekkel ruházhatók át a sz. állat tulajdonjogának átruházása alkalmával, a marhalevelek átírásakor a vételtár vagy forg. lmi érték 3 százalékát kell állatforgalmi adó fejében készpénzben lefizetni vagy forgalmi adó bélyeggel leróni.

Az átruházás az új mintájú marhalevél kiállításával nélkül nem történhetik meg. Az állatnak marhalevél átírása vagy a 3 százalék forgalmi adó lefizetése nélkül történt átruházása adócsalás, mely két évig terjedhető elzárással és a megrövidítés veszélyének kitett adó tisztelettel terjedhető pénzügyi büntetéssel büntetendő. M. kir. Pénzügyigazgatóság. Debrecen, 1921. augusztus hó 27-én.

Lánczy,

kir. tanácsos, pénzügyigazgató.

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek
„Radikál” patkányirtó szer stb.
Telefon 14-80. legolcsóbban szereshetők be. Telefon 14-80
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

Naponta nagy előadások.
♦♦♦♦ A teljes műsor után nemzetközi ♦♦♦♦
BIRKOZÁSOK
Minden este 2-3 pár birkozik, köztük mindig Czaja József és az Alarcos.

ROSE nyelviskola
Széchenyi-u. 42. szám. (I. emelet)
XVI. tanév. XVI. tanév.
Első előadás szeptember hó 5-én
Német, Francia, Angol és Olasz nyelvek gyakorlati oktatása a Rose-féle ábrázoló módszer szerint. Kezdő és haladó tanfolyamok!
BEIRATÁSOK: szeptember hó 1, 2 3-án.
Tandíj: Zártkörű tanfolyamban (5—8 személy) havi 200 korona.
Oszályban (10—20 személy) " 100 "
Magánórak: Egy óráért 1 személy 80 K, fél óráért 50 K.
" " 2 " " 100 " " " 60 "
" " 3-4 " " 120 " " " 70 "
A megnyitandó gyermek-tanfolyamokra 10 éven felüli gyermekek is felvehetők.
FORDÍTÁSOK!

CSURKA „KEGYELET” Temetkezési Vállalat
Debrecen, Kossuth-u. 8. Különlegességű épület.

Bármilyen temetéseket vidéken is legolcsóbb napi áron a leggyelmesebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez.
Telefon 381.
Elsőrendű felszerelés. Dus, nagy választék.

Telefon szám: 81. szám. Távirati cím: INTERCONT
„Intercontinentale”
SZÁLLITMÁNYOZÁSI ÉS KÖZLEKEDÉSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ezelőtt HOFFMANN S. és V.
DEBRECENI IRODÁJA:
SZENT ANNA-UTCA 13. A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank helyiségében.
FOGLALKOZIK:
A nemzetközi kiviteli és behozatali forgalomban úgy vasuton, mint hajón teljesítendő áruszállítások lebonyolításával.
Az összes külföldi nagyobb gépontokon, valamint a határállomásokon fennálló telepei útján biztosítja a szállítványoknak a határállomásokon való akadálytalan és közvetlen átmenését.
Közvetlen díjtételekről, kiviteli és behozatali engedélyekről és a legkedvezőbb szállítási módokról készítt és felhívásra konkrét ajánlattal szolgál.
Rendszeres gyűjtőforgalmat tart fent a jelentékenyebb külföldi viszonylatokban.
Elvállalja a külföldi rendeltetési kocsirakomány élelmiszereknek és borküldeményeknek kíséret mellett külön vonatokkal való gyors továbbítását.